

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 38/20

Luksemburg, 2 kwietnia 2020 r.

Wyrok w sprawie C-897/19
Ruska Federacja

W sytuacji gdy państwo członkowskie ma rozpoznać wniosek państwa trzeciego o ekstradycję obywatela państwa Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) będącego stroną porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), ma ono obowiązek ustalenia, czy obywatel ten nie zostanie poddany karze śmierci, torturom lub nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu

Przed rozważeniem wykonania wniosku o ekstradycję państwo członkowskie powinno poinformować o tym państwo EFTA, żeby umożliwić mu wystąpienie z wnioskiem o przekazanie swojego obywatela

W wyroku **Ruska Federacja** (C-897/19 PPU), wydanym w dniu 2 kwietnia 2020 r. w pilnym trybie prejudycjalnym, wielka izba Trybunału wypowiedziała się w przedmiocie obowiązków państwa członkowskiego, które ma rozpoznać wniosek o ekstradycję złożony przez państwo trzecie i dotyczący obywatela państwa, które nie jest członkiem Unii Europejskiej, lecz jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) i stroną porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG)¹. **Trybunał orzekł, że wezwane państwo członkowskie powinno najpierw, zgodnie z art. 19 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), sprawdzić, czy w razie ekstradycji zainteresowany nie będzie narażony na ryzyko kary śmierci, tortur lub nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania. Szczególnie poważnym elementem w ramach tej weryfikacji jest fakt, że zainteresowanemu, zanim uzyskał on obywatelstwo danego państwa EFTA, państwo to udzieliło azylu właśnie z powodu ścigania leżącego u podstaw wniosku o ekstradycję. Ponadto Trybunał orzekł, że przed rozważeniem wykonania tego wniosku wspomniane państwo członkowskie powinno poinformować o tym państwo EFTA, by umożliwić mu zwrócenie się o przekazanie mu jego obywatela, pod warunkiem że wspomniane państwo członkowskie EFTA jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwe, aby prowadzić przeciwko temu obywatelowi postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium.**

W omawianej sprawie wobec obywatela rosyjskiego biuro Interpolu w Moskwie (Rosja) wydało w dniu 20 maja 2015 r. międzynarodowy list gończy. W dniu 30 czerwca 2019 r. obywatel ten, który w międzyczasie uzyskał obywatelstwo islandzkie, na podstawie tego międzynarodowego listu gończego został zatrzymany w Chorwacji. W dniu 6 sierpnia 2019 r. organy chorwackie otrzymały wniosek o ekstradycję pochodzący od Rosji. Sąd chorwacki orzekający w kwestii ekstradycji uznał, że ustawowe przesłanki zostały spełnione, i na nią zezwolił.

Zainteresowany wniósł wówczas o uchylenie tego orzeczenia do Vrhovni sud (sąd najwyższy, Chorwacja). W tym kontekście powołał się na istnienie w razie ekstradycji do Rosji ryzyka tortur i nieludzkiego i poniżającego traktowania, a także na fakt, że zanim uzyskał obywatelstwo islandzkie, Islandia przyznała mu status uchodźcy właśnie z powodu postępowania, jakie toczyło się przeciwko niemu w Rosji. Podniósł również niezgodność orzeczenia z wyrokiem w sprawie Petruhhin², w którym Trybunał orzekł, że gdy do państwa członkowskiego skierowano wniosek o ekstradycję dotyczący obywatela Unii będącego obywatelem innego państwa członkowskiego i przebywającego na jego terytorium, powinno ono poinformować to inne państwo członkowskie

¹ Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3).

² Wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin ([C-182/15](#)); zob. również komunikat prasowy [84/16](#).

i na jego żądanie przekazać mu tego obywatela zgodnie z decyzją ramową 2002/5843, pod warunkiem że państwo członkowskie, którego przynależność państwową posiada ten obywatel Unii, jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwe, aby prowadzić przeciwko niemu postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium.

W omawianej sprawie Vrhovni sud zwrócił się do Trybunału z pytaniem, czy należy kierować się wykładnią przyjętą w wyroku w sprawie Petruhhin w sytuacji, która dotyczy nie obywatela Unii, lecz obywatela Islandii, która jest państwem EFTA będącym członkiem EOG.

W pierwszej kolejności Trybunał zbadał możliwość zastosowania w tej sytuacji prawa Unii. W tej kwestii wskazał on, że w zakresie, w jakim nie chodzi o obywatela Unii, który przemieścił się do państwa członkowskiego innego niż państwo jego przynależności państwowej, lecz o obywatela państwa trzeciego, art. 18 (niedyskryminacja ze względu na przynależność państwową) i 21 (swoboda przemieszczania się i pobytu obywateli Unii) TFUE, których wykładni dokonano w wyroku w sprawie Petruhhin, nie mają zastosowania w sprawie. Rozpatrywana sytuacja wchodzi natomiast w zakres stosowania prawa Unii, a dokładniej prawa porozumienia EOG, które stanowi integralną część prawa Unii jako umowa międzynarodowa zawarta przez Unię. Aby dojść do tego wniosku, Trybunał najpierw podkreślił uprzywilejowane stosunki, jakie Islandia utrzymuje z Unią, ponieważ jest nie tylko członkiem strefy Schengen i stroną porozumienia EOG, ale także uczestniczy we wspólnym europejskim systemie azylowym oraz zawarła z Unią umowę w sprawie procedury przekazywania osób⁴. Następnie Trybunał wskazał, że art. 36 porozumienia EOG gwarantuje swobodne świadczenie usług i to w sposób zasadniczo identyczny jak art. 56 TFUE. Wreszcie orzekł on, że swobodne świadczenie usług, zarówno w rozumieniu art. 56 TFUE jak i porozumienia EOG, obejmuje swobodę udania się do innego państwa, by tam skorzystać z usługi, co ma miejsce w niniejszej sprawie, ponieważ zainteresowany obywatel Islandii zamierzał spędzić wakacje w Chorwacji, a tym samym skorzystać z usług związanych z turystyką.

W drugiej kolejności, po wskazaniu, że postanowienia karty również powinny znaleźć zastosowanie, skoro rozpatrywana sytuacja jest regulowana prawem Unii, Trybunał sprecyzował zakres ochrony ustanowionej w art. 19 ust. 2 karty, zgodnie z którym nikt nie może być wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu. I tak Trybunał orzekł, że państwo członkowskie, które otrzymało wniosek o ekstradycję, przed jego ewentualnym wykonaniem powinno ustalić, czy nie naruszy to praw, o których mowa w tym artykule. W tym celu podkreślił on, że okoliczność, że zainteresowanemu udzielono w Islandii azylu, stanowi szczególnie poważny element tego ustalenia, tym bardziej gdy udzielenie azylu było motywowane właśnie postępowaniem karnym leżącym u podstaw wniosku o ekstradycję. Zatem w braku szczególnych okoliczności, takich jak istotna zmiana sytuacji w Rosji, lub okoliczności wskazujących, że zainteresowany zataił wspomniane postępowanie karne w chwili składania wniosku o udzielenie azylu, decyzja organów islandzkich uwzględniająca ten wniosek powinna skłonić Chorwację do odmowy ekstradycji.

W trzeciej kolejności, między innymi na wypadek, gdyby państwo członkowskie, które otrzymało wniosek o ekstradycję, uznało, że karta nie stoi na przeszkodzie jego wykonaniu, Trybunał przypomniał, że krajowe normy zakazujące ekstradycji własnych obywateli, co ma miejsce w przypadku Chorwacji, wprowadzają różnicę w traktowaniu, ponieważ prowadzą do tego, że obywatelom innych państw EFTA będących członkami porozumienia EOG, nie jest przyznawana taka sama ochrona przed ekstradycją. Tak więc normy te mogą naruszać swobodny przepływ usług w rozumieniu art. 36 porozumienia EOG. Trybunał zauważył następnie, że tego rodzaju

³ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmieniona decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 (Dz.U. 2009, L 81, s. 24).

⁴ Umowa między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią (Dz.U. 2006, L 292, s. 2), która została zatwierdzona w imieniu Rady w art. 1 decyzji Rady 2014/835/UE z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie zawarcia umowy między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią (Dz.U. 2014, L 343, s. 1) i weszła w życie w dniu 1 listopada 2019 r.

ograniczenie może być uzasadnione tylko wtedy, gdy opiera się względach obiektywnych i proporcjonalnych do prawnie uzasadnionego celu realizowanego przez prawo krajowe. W rozpatrywanym przypadku cel w postaci zapobiegania ryzyku bezkarności osób znajdujących się na terytorium innym niż to, na którym miały popełnić zarzucane przestępstwo, jest celem prawnie uzasadnionym. Normy umożliwiające ekstradycję tych osób do państwa trzeciego są ponadto właściwe do osiągnięcia wspomnianego celu. Jednakże, jeżeli chodzi o proporcjonalny charakter takiego ograniczenia, Trybunał uznał, że należało dać pierwszeństwo wymianie informacji z państwem EFTA, którego przynależność państwową ma zainteresowana osoba, by dać mu możliwość złożenia wniosku o przekazanie swego obywatela w celu ścigania. Jeżeli chodzi o Islandię, to wobec braku możliwości zastosowania decyzji ramowej 2002/584 takie przekazanie można by rozważyć na podstawie umowy w sprawie procedury przekazywania osób, której postanowienia są bardzo podobne do przepisów decyzji ramowej.

Podsumowując, Trybunał orzekł więc, że rozwiązanie przyjęte w wyroku w sprawie Petruhhin należy w drodze analogii stosować do obywatela Islandii, który względem państwa trzeciego domagającego się jego ekstradycji znajduje się w sytuacji porównywalnej z sytuacją obywatela Unii, któremu – zgodnie z art. 3 ust. 2 TUE – Unia oferuje przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych, w której jest zapewniony swobodny przepływ osób.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793